

॥ శ్రీమద్ వాల్మీకి రామాయణమ్ ॥
॥ సున్దర కాణ్డమ్ సర్గమ్ 65 ॥

- ఏవముక్తస్తు హనుమాన్రాఘవేణ మహాత్మనా ।
సీతాయా భాషితమ్ సర్వమ్ న్యవేదయత రాఘవే ॥ 1॥
- ఇదముక్తవతీ దేవీ జానకీ పురుషర్షభ ।
పూర్వపుత్రమభిజ్ఞానమ్ చిత్రకూటే యథా తథమ్ ॥ 2॥
- సుఖసుప్తా త్వయా సార్థమ్ జానకీ పూర్వముత్థితా ।
వాయసః సహసోత్పత్య విరరాద స్తనాన్తరే ॥ 3॥
- పర్యాయేణ చ సుప్తస్త్వమ్ దేవ్యజ్ఞే భరతాగ్రజ ।
పునశ్చ కిల షక్తి స దేవ్యా జనయతి వ్యథామ్ ॥ 4॥
- తతః పునరుపాగమ్య విరరాద భ్రుశమ్ కిల ।
తతస్త్వమ్ బోధితస్తస్యాః శోణితేన సముక్షితః ॥ 5॥
- వాయసేన చ తేనైవ సతతమ్ బాధ్యమానయా ।
బోధితః కిల దేవ్యాస్త్వమ్ సుఖసుప్తః పరన్తవ ॥ 6॥
- తామ్ తు దృష్ట్వా మహాబాహో రాదితామ్ చ స్తనాన్తరే ।
ఆశీవిష ఇవ కృద్ధో నిఃశ్వసన్నభ్యభాషథాః ॥ 7॥
- నఖాగ్నైః కేన తే భీరు దారితమ్ తు స్తనాన్తరమ్ ।
కః క్రీడతి సరోషేణ పశ్చవక్త్రేణ భోగినా ॥ 8॥
- నిరీక్షమాణః సహసా వాయసమ్ సమపైక్షతాః ।
నఖైః సరుధిరైస్తీక్ష్ణైర్మామేవాభిముఖమ్ స్థితమ్ ॥ 9॥
- సుతః కిల స శక్రస్య వాయసః పతతామ్ వరః ।
ధరాన్తరచరః శీఘ్రమ్ పవనస్య గతౌ సమః ॥ 10॥
- తతస్తస్మిన్నహాబాహో కోపసమ్పర్తితేక్షణః ।
వాయసే త్వమ్ కృత్వాః కృరామ్ మతిమ్ మతిమతామ్ వర ॥ 11॥
- స దర్శమ్ సమ్మూరాద్భుహ్య బ్రహ్మస్త్రేణ న్యయాజయః ।
స దీప్త ఇవ కాలాగ్నిర్జ్వాలాభిముఖః ఖగమ్ ॥ 12॥
- స త్వమ్ ప్రదీప్తమ్ చిక్షేప దర్శమ్ తమ్ వాయసమ్ ప్రతి ।

తతస్తు వాయసమ్ దీప్తః స దర్శో-నుజగామ హ ॥ 13॥

స పిత్రా చ పరిత్యక్తః సురైః సర్వైర్మహర్షిభిః ।
త్రీమైక్లకాన్సమ్పరిక్రమ్య త్రాతారమ్ నాధిగచ్ఛతి ॥ 14॥

తమ్ త్వమ్ నిపతితమ్ భూమౌ శరణ్యః శరణాగతమ్ ।
వధార్హమపి కాకుత్స్థ కృపయా పరిపాలయః ॥ 15॥

మోఘమస్త్రమ్ న శక్యమ్ తు కర్తుమిత్యేవ రాఘవ ।
తతస్తస్యాక్షికాకస్య హినస్తి స్మ స దక్షిణమ్ ॥ 16॥

రామ త్వామ్ స నమస్కృత్వా రాశో దశరథస్య చ ।
విస్రుష్టస్తు తదా కాకః ప్రతివేదే ఖమాలయమ్ ॥ 17॥

ఏవమస్త్రవిదామ్ శ్రేష్ఠః సత్త్వవాశ్శీలవానపి ।
కిమర్థమస్త్రమ్ రక్షఃసు న యోజయసి రాఘవ ॥ 18॥

న నాగా నాపి గన్ధర్వా నాసురా న మరుద్గణాః ।
తవ రామ ముఖే స్థాతుమ్ శక్తాః ప్రతిసమాధితుమ్ ॥ 19॥

తవ వీర్యవతః కచ్ఛిన్మయి యద్యస్తి సమ్భవః ।
క్షిప్రమ్ సునిశితైర్బాణైర్హస్త్యాత్మామ్ యుధి రావణః ॥ 20॥

భ్రాతురాదేశమాదాయ లక్ష్మణో వా పరస్తపః ।
స కిమర్థమ్ నరవరో న మామ్ రక్షతి రాఘవః ॥ 21॥

శక్తౌ తౌ పురుషవ్యాఘ్రౌ వాయ్వగ్నిసమతేజసౌ ।
సురాణామపి దుర్ధర్షౌ కిమర్థమ్ మాముషేక్షతః ॥ 22॥

మమైవ దుష్కృతమ్ కిమ్ చిన్మహదస్తి న సమ్మయః ।
సమర్థౌ సహితౌ యన్మామ్ నాపేక్షితే పరస్తపౌ ॥ 23॥

పైదేహ్యో వచనమ్ శ్రుత్వా కరుణామ్ సాశ్రుభాషితమ్ ।
పునరప్యహమార్యామ్ తామిదమ్ వచనమబ్రువమ్ ॥ 24॥

త్వచ్ఛోకవిముఖో రామో దేవి సత్యేన తే శపే ।
రామే దుఃఖాభిభూతే చ లక్ష్మణః పరితప్యతే ॥ 25॥

కథమ్ చిద్భవతీ ద్రుష్టా న కాలః పరిశోచితుమ్ ।
ఇమమ్ ముహూర్తమ్ దుఃఖానామంతమ్ ద్రక్ష్యసి భామిని ॥ 26॥

తావుభౌ నరశార్దూలౌ రాజపుత్రావరిన్దమౌ ।
త్వద్ధర్మనక్రుతోత్సాహౌ లజ్కామ్ భస్మీకరిష్యతః ॥ 27॥

హత్వా చ సమరే రౌద్రమ్ రావణమ్ సహ బాన్ధవమ్ ।
రాఘవస్తాప్తమ్ మహాబాహుః స్వామ్ పురీమ్ నయతే ధ్రువమ్ ॥ 28॥

యత్తు రామో విజానీయాదభిజ్ఞానమనిన్ధితే ।
ప్రీతిసంజ్ఞననమ్ తస్య ప్రదాతుమ్ తత్త్వమర్హసి ॥ 29॥

సాభివీక్య దిశః సర్వా వేణ్యర్థధనముత్తమమ్ ।
ముక్త్యా వస్త్రార్థదౌ మహ్యమ్ మణిమేతమ్ మహాబల ॥ 30॥

ప్రతిగ్రుహ్య మణిమ్ దివ్యమ్ తవ హేతో రఘూత్తమ ।
శిరసా సమృణమైన్యనామహమాగమనే త్వరే ॥ 31॥

గమనే చ క్రుతోత్సాహమవేక్య వరవర్ణినీ ।
వివర్ధమానమ్ చ హి మామువాచ జనకాత్మజా ।
అశ్రుపూర్ణముఖీ దీనా బాష్పసన్నిగ్ధభాషిణీ ॥ 32॥

హనుమన్సిష్టసజ్కాశౌ తావుభౌ రామలక్ష్మణౌ ।
సుగ్రీవమ్ చ సహమాత్యమ్ సర్వాన్భూయా అనామయమ్ ॥ 33॥

యథా చ స మహాబాహుర్కామ్ తారయతి రాఘవః ।
అస్మాద్దుఃఖామ్బుసమ్ప్రేధాత్తత్సమాధాతుమర్హసి ॥ 34॥

ఇమమ్ చ తీవ్రమ్ మమ శోకపేగమ్
రక్షోభిరేభిః పరిభర్తనమ్ చ ।
బ్రూయాస్తు రామస్య గతః సమీపమ్
శివశ్చ తే-ధ్వాస్తు హరిప్రవీర ॥ 35॥

ఏతత్తవార్యా న్నుపరాజసిమ్న
సీతా వచః ప్రాహ విషాదపూర్వమ్ ।
ఏతచ్చ బుద్ధ్యా గదితమ్ మయా త్వమ్
శ్రద్ధత్స్వ సీతామ్ కుశలామ్ సమగ్రామ్ ॥ 36॥

॥ ఇతి సుందర కాణ్డమ్ సర్గమ్ 65 ॥